Belgie
Zájmové období bylo mírně teplejší než obvykle. Maximální teploty občas dosáhly 20 °C. Občasné výskyty mrazu byly malé a mírné. Dešťové srážky byly nadprůměrné. Většina deště byla soustředěna v první polovině března, kdy pršelo každý den. Úhrny srážek překročily dlouhodobý průměr o více než 100%. Období od poloviny března je poměrně suché a málo deštivé. Zimní plodiny jsou v dobrém stavu a pokročilém vývoji díky mírným podmínkám, které převládají od podzimu. Po velmi brzkém startu v únoru bylo jarní setí ztěžováno množstvím srážek. Výsev pokračoval až do konce března, poté co přebytečná voda odtekla z polí. Na konci zájmového období bylo dokončeno více než 50% výsevu cukrové řepy, což odpovídá více či méně průměrnému roku. Suchá předpověď počasí v nejbližších dnech usnadní dokončení setí v normálním čase. Začal hlavní výsev brambor.

Bělorusko
Zájmové období bylo teplejšími než obvykle s teplotami v porovnání s dlouhodobým průměrem přibližně o + 2,5 ℃ vyššími. Místy se během noci vyskytly mrazy. Množství srážek se během prvních dvou březnových dekád pohybovalo kolem dlouhodobého průměru. Od té doby nespadlo žádné významnější množství srážek, což v kombinaci s vysokými teplotami vedlo k sušení ornice, zejména v oblastech Gomel a Brest. Obsah půdní vody pro vývoj zimních plodin dostačující. V důsledku převážně vyšších teplotních podmínek je fenologický vývoj zimních plodin pokročilý. Stejné podmínky však mohou zvýšit tlak škůdců a chorob. Jarní výsev je ve většině krajů v plném proudu. Celkový výhled je pozitivní. Vzhledem k tomu, že je stále velmi brzy, naše prognóza výnosů na základě historického trendu zůstává stejná.

Bosna a Hercegovina
Data nejsou dostupná.

Bulharsko
V březnu se denní teploty pohybovaly převážně mezi 2 až 4 °C nad dlouhodobým průměrem, ačkoliv první dekáda byla o něco chladnější než obvykle. Během zájmového období (1. března až 8. dubna) zaznamenalo Bulharsko značný schodek srážek, a to ve srovnání s dlouhodobým průměrem méně o 50 až 90%. Na severu země napadlou pouze 10 až 20 mm a na jihu země dokonce méně než 10 mm. Výsev slunečnic za suchých podmínek postupoval dobře. Výsev kukuřice a sóji začal teprve v posledních dnech, pro které bude příchod srážek rozhodující. Zimní obilniny jsou v mírně pokročilém vývojovém stádiu. Obsah vlhkosti v půdě u ozimů se snížil na podprůměrné hodnoty a již brzy nebude plnit požadavky rostlin na vodu. Suchý podzim a současný nedostatek vody by mohly ohrozit akumulaci biomasy a expanzi porostu zimních plodin v severovýchodních a západních oblastech. S ohledem na vyvíjející se sucho byla prognóza výnosů pro zimní plodiny revidována směrem dolů, zatímco prognóza výnosů pro letní plodiny zatím odpovídá historickém trendu.

Černá Hora
Data nejsou dostupná.

Česká republika
Zájmové období bylo charakteristické pokračující výraznou anomálii teplého počasí (+2 až + 4 °C ve srovnání s dlouhodobým průměrem), což vedlo k pokročilému fenologickému vývoji zimních plodin. Dešťové srážky byly podprůměrné. V nejvíce postižených oblastech napadlo méně než 40 mm. Nedostatek srážek přispěl k mírnému deficitu půdní vlhkosti, ale s omezeným dopadem na zimní plodiny. Teplé povětrnostní podmínky umožnily setí jarních a letních plodin. Výhled výnosů u zimních plodin zůstává v souladu s historickým trendem.

Dánsko
V prvních dvou březnových dekádách spadlo ve srovnání s dlouhodobým průměrem dvakrát více srážek. Tyto úhrny pomohly doplnit nedostatek vody v půdě, který vznikl loňským suchem. Teploty byly nadprůměrné, a to o 2,5 °C. Důsledkem je, že fenologický vývoj zimních obilovin je v porovnání s průměrným rokem rychlejší a množství biomasy je výrazně nadprůměrné. Zimní plodiny jsou v dobrém stavu a výhled je pozitivní. Vzhledem k tomu, že většina meziroční variability výnosů u pšenice, ječmene ozimého, tritikale a žita v Dánsku závisí na teplotách v březnu a že se očekávají značné srážky, které zajistí dostatečné zásobování vodou v nadcházejících týdnech, byla prognóza výnosů revidována směrem nahoru. Nyní je nad pětiletým průměrem.

Francie
V severní polovině země napadly během prvních dvou březnových dekád značné srážkové úhrny, které zlepšily podmínky pro zimní obiloviny. V relativně špatném stavu, kvůli podzimnímu suchu a zaplevelení, nadále zůstávají plodiny v oblastech Centre a Bourgogne. Suché období pozorované na konci března zmírnilo vývoj chorob u zimních obilnin. Řepka začala kvést. Podle předpovědí se bude teplota vzduchu snižovat, což pravděpodobně povede k výskytu mrazu. Podmínky jsou v současné době heterogenní. Před kvetením byl zaznamenán vysoký tlak škůdců, který byl již na podzim předmětem zájmu. Sucho na začátku sezóny v některých oblastech ovlivnilo výnosový potenciál. Na jihu, v oblastech Midi-Pyrénées, Languedoc-Roussillon a PACA, byly březnové srážky v porovnání s dlouhodobým průměrem podstatně nižší, což mělo negativní vliv na pšenici tvrdou. Během první dubnové dekády následovalo období intenzivních dešťových srážek, takže kumulativní srážky, které spadly v zájmovém období, se blíží průměru. Prognózy výnosů zůstávají v souladu s trendem i s ohledem na to, že většinu variability výnosů zimních obilovin ve Francii lze vysvětlit pěstitelskými podmínkami ve fázi květu a plnění zrna. V případě řepky bude pro výnos rozhodující doba kvetení. Ačkoliv výše uvedené podmínky potenciál snížily, současný odhad je těsně pod pětiletým průměrem a stále je dosažitelný.

Chorvatsko
Zájmové období bylo charakteristické ve srovnání s dlouhodobým průměrem velkou teplotní anomálií od +2 °C do +4 °C. Fenologický vývoj zimních plodin je proto mírně pokročilý. Východní Chorvatsko postihla negativní srážková anomálie. V kombinaci s velkou evapotranspirací se půdní vlhkost v horních vrstvách půdy vyčerpává. Zimní plodiny proto trpí mírným stresem ze sucha, proto byl výhled výnosů ozimů v případě Chorvatska mírně přehodnocen směrem dolů. Teplé povětrnostní podmínky také umožnily časný výsev jarních a letních plodin.

Itálie
Během března byly dešťové srážky v severních a ostrovních částech Itálie nízké (<30 mm). Na začátku dubna bylo ve většině regionů suché období přerušeno srážkami (20 až 50 mm). Na většině území se vyskytly pozitivní teplotní anomáliemi (+ 2 ° C až + 4 ° C). Od poloviny března se teploty postupně přibližovaly průměrným hodnotám. V severních regionech byly dubnové srážky zásadní pro udržení růstu ozimých plodin. Vývoj plodin je ve velmi pokročilém stádiu. Akumulace biomasy je nadprůměrná. K udržení dobrého výnosového potenciálu je zapotřebí více srážek, zejména v regionu Emilia Romagna. Dobře distribuované březnové srážky doplnily na jihu země vlhkost do půdy a zlepšily stav plodin. Výsev kukuřice v severních oblastech začal v dubnu (lokálně koncem března) příchodem jarních dešťů. Výhled na klíčivost a časný vývoj je pozitivní, protože v příštích několika dnech se očekávají srážky.

Litva
V období od 1. března do 8. dubna byly teploty v porovnání s dlouhodobým průměrem nadprůměrné. Došlo však i k několika chladným událostem, kdy minimální teploty v pobaltských zemích klesly pod nulu. Srážky byly obecně nadprůměrné. Tyto povětrnostní podmínky umožnily zrychlený růst a dobrý vývoj zimních plodin. Deštivý březen neumožnil výsev jarních plodin. Obvykle začíná ve druhé polovině dubna.

Lucembursko
Data nejsou dostupná.

Maďarsko
Po mírném únoru pokračovalo teplé počasí i v březnu a v prvních dubnových dnech, což vedlo k pozitivní teplotní anomálii (2 až 3 °C). Březnové dešťové srážky byly rozptýlené. V centrálních a východních regionech Maďarska spadlo pouze 3 až 10 mm, zatímco ve vlhčích západních a jihozápadních oblastech bylo zaznamenáno 15 až 30 mm. Jarní setí probíhalo dobře, ale suché osivo bránilo vzcházení. Po 5. dubnu se díky napadlým 5 až 15 mm srážek zlepšily podmínky půdní vlhkosti. Stav od 1. října 2018 do začátku dubna 2019 ukazuje, že vodní bilance vykazuje vážný vlhkostní deficit (80 až 200 mm). Toto období je v Maďarsku druhým nejsušším od roku 1975. Nedostatečné zimní srážky nedoplnily potřebný obsah vody v půdě. Riziko vzniku sucha je značné, především ve východním Maďarsku. Zimní plodiny jsou ve vývoji o 5 až 15 dní napřed. V důsledku nepříznivých povětrnostních podzimních podmínek a nedostatku vody však vykazují podprůměrný vývoj listové plochy a malou akumulaci biomasy. Prognóza výnosů pro zimní plodiny byla revidována směrem dolů. Výhled výnosů pro letní plodiny odpovídá trendu.

Moldávie
Data nejsou dostupná.

Německo
Podmínky růstu plodin jsou i nadále obecně příznivé. Březen byl velmi mírný s průměrnou dobou slunečního svitu a bohatými srážkami zejména na severozápadě (Šlesvicko-Holštýnsko), zatímco podmínky pro Meklenbursko-Přední Pomořansko byly poměrně suché. Počet deštivých dnů pro většinu země odpovídal průměru. Výsevní aktivity jsou v plném proudu nebo se k nim schyluje, jako v případě kukuřice. Řada těžkých bouří způsobila místně škody a záplavy. Obsah vody v půdě nyní dosahuje uspokojivé úrovně. Nebyly zjištěny žádné překážky, které by nyní měly ovlivnit růst plodin. Výrazná pozitivní teplotní anomálie zapříčinila pokročilý vývoj růstu, zejména u řepky. Prognózy v této fázi sezóny odpovídají průměrným výnosům posledních pěti let. Výnosový potenciál je dobrý.

Nizozemsko
Zájmové období bylo mírně teplejší než obvykle. Maximální teploty občas dosáhly 20 °C. Občasné výskyty mrazu byly malé a mírné. Dešťové srážky byly nadprůměrné. Většina deště byla soustředěna v první polovině března, kdy pršelo každý den. Úhrny srážek překročily dlouhodobý průměr o více než 100%. Období od poloviny března je poměrně suché a málo deštivé. Zimní plodiny jsou v dobrém stavu a pokročilém vývoji díky mírným podmínkám, které převládají od podzimu. Po velmi brzkém startu v únoru bylo jarní setí ztěžováno množstvím srážek. Výsev pokračoval až do konce března, poté co přebytečná voda odtekla z polí. Na konci zájmového období bylo dokončeno více než 50% výsevu cukrové řepy, což odpovídá více či méně průměrnému roku. Suchá předpověď počasí v nejbližších dnech usnadní dokončení setí v normálním čase. Začal hlavní výsev brambor.

Polsko
V průběhu zájmového období bylo počasí teplejší než obvykle (o cca 3 ℃). Dešťové srážky první poloviny března odpovídaly dlouhodobému průměru. Od té doby však nedošlo na většině území k výraznému dešti, což spolu s větry a teplejším počasím vedlo k rychlému sušení ornice na polích bez vegetačního pokryvu, zejména ve středních a jižních oblastech. Zimní plodiny jsou obecně v dobrém stavu. Ve srovnání s průměrným rokem jsou o 2 až 3 týdny ve vývoji napřed. Mírný podzim a zima však zvýšily tlak škůdců a chorob. Výsevní kampaň jarních obilovin začala dříve než obvykle. Nyní je téměř dokončena. Většina jarních obilovin byla zaseta do poloviny března, kdy byl obsah vody v půdě uspokojivý. Výsev cukrové řepy začal dříve než obvykle (v polovině března) a stále pokračuje. Prognózy výnosů se blíží historickému trendu, většinou jsou těsně nad pětiletým průměrem. Aby výhledy výnosů zůstaly i nadále pozitivní, bylo by zapotřebí, aby v příštích týdnech spadlo větší množství dešťových srážek.

Rakousko
Zájmové období bylo charakteristické pokračující výraznou anomálii teplého počasí (+2 až + 4 °C ve srovnání s dlouhodobým průměrem), což vedlo k pokročilému fenologickému vývoji zimních plodin. Dešťové srážky byly na východě země podprůměrné. V nejvíce postižených oblastech napadlo méně než 40 mm. Nedostatek srážek přispěl k mírnému deficitu půdní vlhkosti, ale s omezeným dopadem na zimní plodiny. Teplé povětrnostní podmínky umožnily setí jarních a letních plodin. Výhled výnosů u zimních plodin zůstává v souladu s historickým trendem.

Rumunsko
Zájmové období od 1. března do 8. dubna bylo v porovnání s historickými záznamy druhým nejteplejším. Denní teploty překročily dlouhodobý průměr o 2 až 4 °C. Srážky v první březnové dekádě odpovídaly normálu. Od té doby však skoro nezapršelo. Březnové počasí umožnilo růst zimních plodin a urychlilo fenologický vývoj. Málo srážek a sucho, které se vyskytuje od 1. února, komplikuje zásobování plodin vodou. Akumulace biomasy zimních plodin zůstává podprůměrná. Snímky z dálkového průzkumu potvrzují, že zimní plodiny jsou ve špatném stavu. Očekávají se srážky, které pravděpodobně nezachrání už vzniklé škody. Prognóza výnosů byla proto revidována směrem dolů. Suché počasí umožnilo dobrý průběh jarního setí. Teplé počasí umožnilo v jižních a západních oblastech časný začátek setí kukuřice a slunečnice. Nízká vlhkost horní vrstvy půdy však může na některých místech v jihovýchodních a východních regionech bránit vzejití a růstu.

Řecko
Data nejsou dostupná.

Slovensko
Zájmové období bylo charakteristické pokračující výraznou anomálii teplého počasí (+2 až + 4 °C ve srovnání s dlouhodobým průměrem), což vedlo k pokročilému fenologickému vývoji zimních plodin. Dešťové srážky byly na východě země podprůměrné. V nejvíce postižených oblastech napadlo méně než 40 mm. Nedostatek srážek přispěl k mírnému deficitu půdní vlhkosti, ale s omezeným dopadem na zimní plodiny. Teplé povětrnostní podmínky umožnily setí jarních a letních plodin. Výhled výnosů u zimních plodin zůstává v souladu s historickým trendem.

Slovinsko
Zájmové období bylo charakteristické ve srovnání s dlouhodobým průměrem velkou teplotní anomálií od +2 °C až +4 °C. Fenologický vývoj zimních plodin je proto mírně pokročilý. Výhled výnosů zimních plodin zůstává v souladu s historickým trendem. Teplé povětrnostní podmínky také umožnily časný výsev jarních a letních plodin

Srbsko
Data nejsou dostupná.

Švýcarsko
Data nejsou dostupná.

Turecko
Data nejsou dostupná.

Ukrajina

Deficit deště pozorovaný v jižních oblastech pokračoval i během tohoto zájmového období. V současné době však nejsou pozorovány žádné výraznější negativní dopady na růst plodin. Zásoby vody v půdě v oblasti Ódské, Mykolayivské, Chersonské, Zaporské a Doněcku se vyčerpávají. V nadcházejících týdnech by se dlouhé období sucha mohlo stát pro plodiny vyseté v suchých podmínkách loni na podzim a s nedostatečně rozvinutým kořenovým systémem osudné. Zemědělci začali hnojit, ale účinnost příjmu dusíku bude záviset na tom, jestli spadnou očekávané srážky. Vysoké březnové teploty umožnily zemědělcům zasévat jarní plodiny dříve než obvykle. Pro dobrý výnos v jižních oblastech bude třeba srážek. Vzhledem k současným dobrým podmínkám zůstává prognóza výnosů v souladu s trendem.

Zdroj:

Texty vznikají na základě zprávy Evropské komise a JRC (Joint Research Centre)

Texty vznikají díky podpoře mezinárodního projektu DriDanube, který je spolufinancován Evropskou unií (ERDF, IPA)

Mendelova univerzita v Brně

Evropská komise

CzechGlobe
Ústav výzkumu globální změny AV ČR, v. v. i.

STÁTNÍ POZEMKOVÝ ÚŘAD

Interreg
Danube Transnational Programme
DriDanube